

FOTGÄNGARNAS FÖRENING - FOT
www.fot.se

FOTBLADET – Ett nyhetsbrev från FOT

Kära medlemmar!

Så har ännu ett år passerat och det är dags att ta julhelg och fundera över året som gått. Denna gång summerar vi 2024 – det så kallade ”supervalåret”. Aldrig förr har så många gått och röstat som i år då val har ägt rum i bland annat Indien, USA, Indonesien, Pakistan, Bangladesh, Ryssland, Mexiko och i EU till Europarlamentet.

Supervalåret har beskrivits som en viktig och avgörande mätare på demokratins livskraft i världen. Det har också stor betydelse för den brådskande klimatomställningen. Fönstret för att vidta nödvändiga åtgärder för att undvika den globala uppvärmningen minskar snabbt. De kommande åren är avgörande för om omställningen ska lyckas. Det blir intressant att se hur valresultaten runt om i världen påverkar klimatarbetet.

Världens stormakter har en avgörande påverkan på utfallet, men även små aktörer som verkar i det tysta kan göra skillnad. FOT är ingen stor aktör, varken i världen eller på hemmaplan i Sverige. Vi syns eller hörs sällan i media och vi gör inga spektakulära uttalanden. Det får andra stå för som söker den typen av uppmärksamhet.

Men vi har ett brinnande engagemang och vi kämpar enträget på för att påverka i den mån vi kan. Vi svarar på remisser där vi försvarar de oskyddade trafikanternas intressen och behov. Vi genomför forskningsprojekt i syfte att höja kunskapsläget om gång som trafikslag. Vi deltar i seminarier och workshops för att ge fotgängarna en röst i debatten. Vi allierar oss med andra organisationer och uppvaktrar politiker för att synliggöra behovet av ökade satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik.

I årets version av fotbladet kommer vi **inte** att berätta mer än så. Till skillnad från tidigare år där vi har gjort en sammanställning av året som gått väljer vi den här gången att blicka framåt. Och vi gör det med hjälp av två kommunala politiker som vurmar starkt för gångplanering och gångvänliga städer.

I det här fotbladet får vi lyssna till **Lars Strömgren**, trafikborgarråd i Stockholm, och **Andreas Schönström**, ordförande i tekniska nämnden i Malmö. Två politiker som företräder partier som står långt ifrån varandra i somliga sakfrågor, men som båda har gemensamt att de är väldigt engagerade i gångfrågor. Vi hoppas att ni tycker att samtalet är lika intressant som vi och att det ger hopp om en ljus framtid för oss fotgängare. Oavsett vad som händer i världen efter supervalåret 2024.

Vi vill också passa på att tacka alla våra medlemmar för året som har gått. Tack för att ni stöttar oss och gör det möjligt att bedriva vår verksamhet. Mer information om vad som görs inom FOT och vad som planeras framöver finns som vanligt att se på vår hemsida: www.fot.se

förhållanden för fotgängarna. Glad sommar och tack för ert medlemskap!

Intervju med Lars Strömgren

Vi möter Lars Strömgren en tidig fredagsmorgon i november. Det är en vacker höstmorgon med hög och klar luft som ger en föräning om att vintern är på väg. Det är som snöfrost på träden och det ångar från stadens alla cyklister som passerar förbi i en strid ström framför Stadshuset.

Lars Strömgren är en av dem, blir vi varse när det plingar till och en välbekant röst stämmer upp i ett glatt ”god morgon”. Lars lever som han lär och tar cykeln till kontoret på Norr Mälarstrand. ”Men inte varje morgon, ibland går jag också” säger Lars med ett skratt.

Han tar oss med in i Stadshuset och genom storslagna salar och korridorer. Det är högt till tak, stenbelagda golv och vackra stuckaturer på väggarna. Nere till vänster anar vi den stora festsalen Blå Hallen där Nobelmiddagen kommer att arrangeras om några veckor.

”Den här omgivningen blir jag aldrig mätt på” svarar Lars när vi frågar om han någonsin blir blasé på den vackra inramningen. ”Inte den här utsikten heller”. Han öppnar dörren till sitt kontor och visar den förtrollande utsikten mot Riddarfjärden och söders höjder i fonden. ”Det är ett fantastiskt privilegium att arbeta som trafikborgarråd i Stockholm” fortsätter Lars. ”Inte bara för alla spännande uppgifter och viktiga åtaganden, men också för att vi får sitta i hjärtat av Stockholm – i stadens egna hus och demokratins hjärta”.

Vi slår oss ner i varsin fätölj och gör oss redo för ett spännande samtal om gångplanering.

Vad är en gångvänlig stad för Lars Strömgren?

För mig är en gångvänlig stad en plats som inbjuder till att gå. Som gör det möjligt för alla att ta sig fram på ett tryggt och säkert sätt – alla tider på dygnet och året runt. Och som lockar till att gå istället för att ta bilen eller bussen. Min ambition är att Stockholm ska vara en stad där man väljer att ta sig fram till fots när det är möjligt. Både för att det är tidseffektivt, och även för att det är trevligt och välkomnande.

Vilket är det bästa promenadstråket i Stockholm?

För mig är Norr Mälarstrand en given favorit och har jag en obokad lunch tar jag gärna en promenad längs Riddarfjärden. Det är en trevlig sträcka med härligt solläge, trevliga caféer och närkontakt med vattnet. Den är dessutom utformad på ett lekfullt sätt med små träbroar och snirkliga gångvägar som gör att det hela tiden händer något längs vägen. Man blir nyfiken på vad som ska komma bakom nästa krön eller buskage.

Vad tycker du är de viktigaste åtgärderna för att förbättra för gående i staden?

Nu när vi närmar oss vintern är det ofrånkomligt att lyfta fram behovet av välfungerande drift och underhåll. Stockholm har en tydlig prioriteringsordning för vinterväghållning där gång- och cykelnätet prioriteras högst. I mer än 10 år har vi använt sopsaltning som driftmetod vilket innebär att snön borstas bort från gång- och cykelbanorna och att ett saltlag läggs ut som undviker att det bildas is. Det blir som barmark året runt och det är en viktig insats för att göra det tryggt och säkert att gå.

På sommaren är det delvis andra faktorer som är viktiga att jobba med. Förutom grundläggande aspekter som säkra och tillgängliga gångbanor och övergångsställen, lägger vi ett stort arbete på att skapa attraktiva och levande platser där invånare och besökare känner sig välkomna och vill vara på. Vi har sedan länge gjort om gator och torg till sommargångator och sommartorg – så kallade sommarplatser. Det innebär att biltrafiken begränsas och att vi möblerar platserna med sittplatser, grönska, lekfulla inslag och uteserveringar. Gator som tidigare fyllts av trafik och parkerade bilar förvandlas till platser där invånare och besökare kan umgås, spela spel, äta en bit mat eller titta på evenemang och konst. I somras hade vi över 40 sommarplatser runt om i Stockholm, både i innerstaden och i våra förorter.

Hur ser arbetet ut med gångplanering i Stockholm?

Vi arbetar ambitiöst och systematiskt för att hela tiden förbättra för gående i staden. Den här mandatperioden har vi öronmärkt två miljarder för satsningar i gång, cykel och kollektivtrafik. Det är en vidareutveckling av den så kallade cykelmiljarden som har varit ledande för stadens satsning på cykeltrafik under det senaste decenniet. Genom att inkludera gångplanering vill vi lyfta gång som trafikslag. Det är en viktig symbolhandling samtidigt som det ger utrymme till stora satsningar.

Vad gör vi då mer konkret? Den övergripande ramen för arbetet är gångplanen och de åtgärder som pekas ut där. Som en del av det har vi nyligen tagit fram ett program för ett prioriterat gångnät som pekar ut strategiska gångstråk som knyter samman staden. På samma sätt som man länge har arbetat med prioriterade cykelstråk.

Arbetet med gångplanering görs annars till stor del områdesvis med stor omsorg för den unika platsen. Vi jobbar kontinuerligt med att utveckla gångnätet i våra olika stadsdelar utifrån vad som behövs just där. Trafiksäkerhet, trygghet och tillgänglighetsanpassning är bärande element men vi prövar också innovativa koncept som styrning av trafiksignaler för att förbättra för gående, särskild gångvägvisning med utpekade målpunkter och tidsangivelser, diagonala övergångsställen, allgrönt för gående med mera. Här vill jag också nämna miljözon klass 3 som snart införs i centrala Stockholm.

Vi arbetar också med säkra skolvägar där vi gör insatser som går ut på att få fler barn och föräldrar att gå och cykla till skolan. Det här är ett arbete som sker kontinuerligt över hela staden, men vi har också pekat ut några specifika platser där vi har infört så kallade ”lekgator”. I år har vi prövat det på tre skolor i Stockholm – på Södermalm, i Bromma och i Järva – där vi har skapat bilfria miljöer runt skolorna och möblerat gatorna med växter, belysning och lekfulla inslag. Nu har vi beslutat oss för att göra en permanent lösning på Södermalm som även kommer att ingå som en del i en stadsmiljözon.

Vad är en stadsmiljözon?

Stadsmiljözon är ett nytt begrepp som vi lanserade förra året. Inspirationen kommer från ”Superblocks” i Barcelona där kvarter görs mer gångvänliga och fredade från biltrafik. Det påminner på många sätt om sommargågator men omfattar ett helt kvarter. Liksom sommargågator är det en iterativ process där vi prövat oss fram med temporära åtgärder. Vi testar, analyserar, utvärderar och omvärderar. Vi lär oss och utvecklar konceptet över tid. I nuläget har vi valt ut två platser – Gamla stan och Mariatorget på Södermalm. Ambitionen är att konceptet ska skalas upp och utvecklas successivt.

Finns det någon stad som du inspireras av när det kommer till den gångvänliga staden?

Jag var nyligen i Freiburg som jag tycker är en fantastisk stad för gående. I Freiburg är det självklart att gå eftersom staden har en struktur med korta avstånd och en mix av bostäder, handel, service och arbetsplatser inom samma områden. Dessutom har stora delar av centrum stängts av för biltrafik vilket gör att det nästan alltid är enklare och snabbare att ta sig fram till fots eller med cykel. Det finns helt enkelt ingen mening med att ta bilen när hela stadsstrukturen är utformad för korta resor med gång och cykel.

En annan stad som inspirerar till att gå är Visby där jag har spenderat mina barndoms somrar. Visby är ett levande exempel för hur en stad utan biltrafik känns och upplevs. Det blir extra tydligt på sommaren när stora delar av stadskärnan är avstängd för bilen. Jag använder ofta Visby som exempel för att visualisera hur en attraktiv stadsmiljö för gående och cyklister kan se ut. Det är en bild som många kan relatera till, förstå och attraheras av. ”The proof of the pudding is the eating”.

Intervju med Andreas Schönström

Vad är en gångvänlig stad för dig?

En gångvänlig stad är för mig en stad som ger plats åt människan, snarare än fordonen. Det är en stad där alla kan ta sig fram till fots och där vi använder den yta vi har i staden till att göra så stor nytta för så många som möjligt, till exempel genom mötesplatser, uteserveringar och plats för rekreation.

Vilket är det bästa promenadstråket i Malmö?

Malmö beskrivs ofta som parkernas stad, så promenadstråken i våra parker är såklart något alldeles extra. Min personliga favorit är promenadstråket i Pildammsparken.

Vad tycker du är de viktigaste åtgärderna för att förbättra för gående i staden?

Malmö har en relativt begränsad yta att nyttja när vi nu växer och allt fler väljer att bosätta sig här. Något som är viktigt både för att främja gång som färdmedel och för att öka trivseln i staden är att säkra trygga trafikmiljöer och att ta vara på den begränsade markytan vi har att tillgå. En av de viktigaste, om inte kanske den allra viktigaste, är att se till att staden planeras för människan.

Hur ser arbetet ut med gångplanering i Malmö stad?

Malmö stads Trafik- och mobilitetsplan pekar ut fotgängaren som den mest prioriterade trafikanten. Just nu pågår ett arbete i staden med att ta fram en långsiktig plan för att arbeta än mer systematiskt med förbättring för fotgängare. Vi vill peka ut objekt och åtgärder på medellång och lång sikt som gör staden ännu mer gångvänlig.

Vilka genomförda åtgärder/projekt för att förbättra för gående är du mest stolt över/nöjd med?

Vi har nyligen invigt ett nytt sommartorg i stadsdelen Davidshall. Där har en stor parkeringsplats nu fått ge utrymme till uteserveringar, mötesplatser för Malmöborna och plats för lekande barn. På liknande vis har Friisgatan i Malmö gjorts om till en bilfri sommargata – en satsning som nu kommer vara permanent året om.

Kan du berätta om några framtida projekt eller åtgärder som är på gång för gående?

Malmö genomgår nu en stor mobilitetsresa. Det fysiska rummet anpassas för vad vi kallar för Malmöexpress-bussar – bussar med större kapacitet så att kollektivtrafiken blir än mer tillgänglig för fler. Samtidigt investerar vi i supercykelstråk som möjliggör för cykelpendling även lite längre distanser. Dessa investeringar skapar mer trivsamma stadsmiljöer, tryggare trafikmiljöer och plats för vistelse, vilket gynnar alla de som tar sig fram till fots. Den långsiktiga plan för att förbättra för fotgängare som är på gång kommer också att bidra till mer framfart i fotgängararbetet.

Finns det någon stad som du inspireras av när det kommer till den gångvänliga staden?

Verona, Rotterdam och Utrecht är tre städer som på olika sätt främjat gång som transportmedel på imponerande sätt. Det är såklart tre städer som har andra förutsättningar än Malmö, men deras arbeten inspirerar till att tänka innovativt också här.